

ἀπανωσόφι τό, 'πανωσούφι Κάρι.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σοφᾶς.

Ὑψηλὸν διαμέρισμα τοῦ σοφᾶ.

ἀπανωστολίζω Ἰόνιοι Νῆς.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ ρ. στολίζω.

1) Στολίζω τινὰ ὑπερβολικῶς, πλεον τοῦ κανονικοῦ: *Νὰ μείνω ἐγὼ ξεβράκωτος νὰ σ' ἀπανωστολίσω!* 2) Στολίζω τινὰ ἐξωτερικῶς μόνον: Παροιμ. φρ. Ἀπανωστολισμένη Γύφτισσα (ἐπὶ γυναικὸς δυσειδοῦς ἢ ρυπαρᾶς καὶ ἐξωτερικῶς μόνον στολισμένης).

ἀπανωστόμαχα ἐπίρρ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπανωστόμαχος ἢ κατ' εὐθεΐαν ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. στομάχι.

Ἐπὶ τοῦ στομάχου: φρ. Τὸν ἔχω ἀπανωστόμαχα (δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἀνεχθῶ, οἶονεὶ ἐπικάθηται ἐπὶ τοῦ στομάχου μου καὶ μὲ ἐνοχλεῖ. Συνών. φρ. μοῦ κάθεται 'ς τὸ στομάχι ἢ τὸν ἔχω 'ς τὸ στομάχι).

ἀπανώστρατα ἢ, Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.) Κεφαλλ. Μακεδ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) — Λεξ. Μπριγκ 'πανώστρατα Πελοπν. (Βούρβουρ. Μάν. Μεσσ. Οἶν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. στράτα.

1) Ἡ εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη, ἢ ἄνω ὁδὸς Κεφαλλ. — Λεξ. Μπριγκ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀπανώστρατες καὶ ὡς τοπων. Κεφαλλ. 2) Ἀνωφερὴς ὁδὸς Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.)

3) Ἐπιρρηματ., εἰς τὸ ἀμέσως ὑπεράνω τῆς ὁδοῦ μέρος Κεφαλλ. Μακεδ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Μάν. Μεσσ. Οἶν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀπανώστρατα, κατώστρατα, ὅλα δικά μας εἶναι (πάντα τὰ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ κτήματα εἶναι ἰδικά μας) Μάν. Ἀπανώστρατα ἦταν νὰ κουτρώνα κὶ κύλ'σε μέσ' 'ς τὴ στράτα Αἰτωλ. Συνών. ἀπανώδρομα.

ἀπανωστράτι τό, ἀμάρτ. 'πανωστράτι Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. στράτι.

Τὸ ἀμέσως ὑπεράνω τῆς ὁδοῦ μέρος.

***ἀπανώστρουγκα** ἐπίρρ. 'πανώστρουγκα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. στρουγκα.

Ὑπεράνω τοῦ μέρους ὅπου εἶναι κτισμένη ἡ στρουγκα: Ἀπανώστρουγκα ἔχουμε φκειασμένον τοῦ κατ'κτὸ (τὴν κατοικίαν).

ἀπανωσφόντυλο τό, ἀμάρτ. 'πανωσπόντυλο Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐσ. σφοντύλι.

Τὸ εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ἀτράκτου προστιθέμενον δεύτερον μικρότερον σφονδύλιον, διὰ νὰ διευκολύνεται ἡ κλῶσις τῶν δυσκολωτέρων ἐρίων.

ἀπανωσώριν ἐπίθ. οὐδ. Πόντ. (Κερασ.) ἀπανωσώρ Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ ρ. σωρεύω. Περί τοῦ σχηματισμοῦ ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾷ 37 (1925) 175 κέξ.

Ὁ ἐπὶ τοῦ δένδρου συλλεγόμενος, ὁ μὴ χαμαίπετής, ἐπὶ καρποῦ ἐνθ' ἄν.: Ἀοῦτα τὰ μῆλα ἀπανωσώρᾳ εἰν' Χαλδ. Ἀντίθ. *ἀποκατωσώριν.

ἀπανωτά ἐπίρρ. σύνθη. ἀπανουτά Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κυδων. ἀπανωτάς Κρήτ. ἀπανωτὸν Κύπρ. ἀπανωτὸ Νάξ. ἀπανωτοῦ Ἀμοργ. Ἀνδρ. Πελοπν. (Κορινθ.) Σῦρ. Χίος ἀπανωτοῦ Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Ἀπανωτά ΠΠαπαχριστοδ. ἐν Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 3 (1936/7) 64 Ἀπανωτὸ Ρόδ. Ἀπανωτοῦ Εὐβ. (Κονίστρ.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπανωτός.

1) Τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἀλλεπαλλήλως σύνθη.: Ὅλα τὰ βάσανα - τὰ κακὰ μᾶς ἤρθαν ἀπανωτά σύνθη. Ἐπ-πέσαμ' Ἀπανωτὸ (ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου) Ρόδ. Μὴ βέλλης τὰ ψωμὰ Ἀπανωτοῦ Κονίστρ. Ἡ σκάλα κουφογόνυξε σὰν νὰ τὴν ἀνέβαιναν τρεῖς τέσσεροι ἀπανωτά ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 103 Συνών. *ἀπανωτάρις Β1. β) Μὲ τοὺς πόδας τὸν ἕνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου Ἡπ. (Ζαγόρ.): Κάθιτι ἀπανουτά. 2) Κατ' ἐπανάληψιν, ἐπανειλημμένως πολλαχ.: Χτύπησα τὴν πόρτα ἀπανωτά πολλαχ. Ἡρθε δὲ φορὲς ἀπανωτοῦ Ἀνδρ. Ἀπανωτοῦ ἔρχεται τσαὶ μὲ συχύτζει Χίος Καλὴ ἀντάμωσι... εἶπε Ἀπανωτά ΠΠαπαχριστοδ. ἐνθ' ἄν. Τὴνε γλυκοφίλησες, λέει, ἀπανωτά Ἀ'Εφταλ. Μαζώχτρ. 40 Ἐφτινσε καταγῆς ἀπανωτά ΚΧατζοπ. Ἀγάπ. 36. Συνών. ἀπαναπανωτά.

ἀπανωταριάζω Πελοπν. (Γλανιτζ. Καλάβρυτ. Σουδεν.) — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Ἀπανωταριάζω Πελοπν. (Μεσσ.) — Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπανωτάρις.

Θέτω ἀλλεπαλλήλως ἐνθ' ἄν.: Ἀπανωταριάζω τὰ ξύλα γιὰ νὰ τὰ κουβαλήσω Καλάβρυτ. Ἀπανωταρίασε τὰ σκουτὰ Μεσσ. Ἀπανωταριάζοντας δὲ δὲ τοῖς ἀγκαλῆς τοῖς δένει Γλανιτζ. Συνών. ἀπανωταριάζω 1.

ἀπανωταριαστός ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπανταριαστός Βιθυν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπανωταριάζω.

Κυριολεκτικῶς μὲν ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ μεταφορικῶς ὁ πολὺ πλησίον τοῦ ἄλλου εὐρισκόμενος, ὁ τρόπον τινὰ συγκεκολλημένος: Τὰ κορίτσια κάθουσαι 'ς τὸ σκολεῖο ἀπανταριαστοὶ (κάθουσαι = κάθηνται).

***ἀπανωτάρις** ὁ, ἀπανωταρέα ἢ, Κύθηρ. ἀπανωταριά Πελοπν. (Ἀρκαδ. Ὀλυμπ.) Ἀπανωταρέα Πελοπν. (Μάν.) ἀπανωτάρι τό, Ἡπ. Κύθηρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ. Λάστ. Μάν. Σουδεν.) — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Βλαστ. ἀπανωτάρι Ζάκ. ἀπανιτάρι Βιθυν. ταπανωτάρι Πελοπν. (Αἰγ.) ἀπανωτάρι' Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἀπανωτάρι Κύθηρ. Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Βούρβουρ. Οἶν. Ὀλυμπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπανωτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις. Διὰ τὸν τύπ. ταπανωτάρι ἰδ. ταπάνω παρὰ τὸ ἀπάνω.

Α) Οὐσ. 1) Ἡ ἄνω πέτρα τοῦ μύλου Κύθηρ. — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀπανάρι 1.

2) Τὸ ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ σάγματος καὶ μεταξὺ τῶν ἐκατέρωθεν φορτωμένων βαρῶν πρόσθετον φορτίον Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Κύθηρ. — Λεξ. Βλαστ.: Ἐφόρτωσα τὸ γάμδαρο καὶ τῶβαλα κὶ ἀπανωταρέα Κύθηρ. Συνών. ἀπανω-σάμαρο, ἰδ. καὶ ἐν λ. ἀπανωγόμαρο. 3) Ἡ ὑπεράνω πασῶν τῶν ἄλλων τοποθετημένη καλαμωτὴ πρὸς καλλιέργειαν μεταξοσκώληκος Πελοπν. (Μάν.) 4) Ἐπανωφόριον Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Φορῶ τ' ἀπανωτάρι. Συνών. ἀπανωκόρμι 5, ἀπανωτό (ἰδ. ἀπανωτός Β2), πανω-φόρι. 5) Μέρος ὑπερκείμενον, Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Κάτω κατέβα καὶ μὴν ἐνέβης 'ς τ' ἀπανωτάρι νὰ μοῦ τὰ λές.

Β) Ἐπιρρηματ. 1) Ἀπανωτά 1, ὁ ἰδ., Κύθηρ. Πελοπν. (Αἰγ. Ἀνδρίτσ. Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Καλάβρυτ. Λάστ. Οἶν. Ὀλυμπ. Σουδεν.) — Λεξ. Μ'Εγκυκλ.: Τά 'χεις ἀπανωτάρι Κύθηρ. Ἀπανωταριά βάνουν τὰ κλήματα - τὰ στάχυα Ἀρκαδ. Ἐπέσαμε ἀπανωτάρι (ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου) Σουδεν. Τὰ βάλε τὰ ροῦχα ταπανωτάρι Αἰγ. 2) Ἐν συνεχείᾳ, ἀλληλοδιαδόχως Ζάκ. Πελοπν. (Μάν.): Τοὺς ἔβρισε καὶ τοὺς τρεῖς ἀπανωτάρι Μάν. 3) Ἐπὶ τῆς ράχεως τοῦ σάγματος καὶ μεταξὺ τῶν ἐκατέρωθεν φορτωμένων βαρῶν Κύθηρ.: Βάλ' το Ἀπανωτάρι αὐτὸ τὸ σακκί. Συνών. ἀπανωσάμαρα.

